

Különböző szövegeket írni és olvasni lányok és fiúk egyaránt szeretnek

Egy finnországi tanulmány szerint egy 10–11 éves lányok és fiúk közt végzett vizsgálat kimutatta, hogy a lányok szignifikánsan jobban élvezik az olvasást, mint a fiúk. Bár a fiúk is szeretnek olvasni, de többnyire inkább képregényeket vagy humoros könyveket, míg a kalandregényeket inkább a lányok részesítették előnyben. A költészet egyik nem tagjait sem vonzotta. A fiúk általában nem szeretik a tipikus iskolai (tankönyv)szövegeket, és különösen nem szeretnek hangosan olvasni – még azok sem, akik különben folyékonyan olvasnak. A tanulók általában sokkal negatívabban álltak hozzá az íráshoz, mint az olvasáshoz. A fiúk vonakodása itt is szignifikánsabb volt. Ahhoz, hogy egy fiú érdeklődését az írásbeli feladat iránt felkeltsék, valamilyen jelentőségteljes célt vagy kommunikatív funkciót kellett adniuk. Az eredmények szerint az iskolai olvasmányanyagok kiválasztásánál elsősorban a tanulók érdeklődését kell figyelembe venni, különben sokan vonakodnak majd tőle, esetleg életre szóló averziót fejlesztenek ki magukban az olvasással szemben.

(Tuula Merisuo-Storm: Girls and Boys like To Read and Write Different texts.= Scandinavian Journal of Educational Research, 2006, Vol.50. No.2. 111–125.p.)

Új típusú eszközök az olvasás- és írástanításban

Számos új fejlesztést, olvasó és író-, olvasásra motiváló eszközt ismertetnek (pl. olvasótollakat, 3 dimenziós olvasóprogramokat stb.) A The Reading Pen Group *olvasótollával* pl. nyomtatott szavakat, egész mondatokat lehet szkennelni, és ezután szinte másodpercek alatt megkapjuk a szavak helyes kiejtését, meghatározását, fordítását is. Az eszköz huszonhat nyelvre képes fordítani, és memóriájából előhívható az utolsó nyolcvan szó is. Bármely olvasási szinten, általános és speciális nevelési igényű tanulóknál egyaránt használható.

Az *Adopt-An-Author* (www.adoptanauthor.com) ingyenes webalapú programot pedig arra tervezték, hogy kedvet csináljon az olvasáshoz, íráshoz. Ezért a weblapon a legnépszerűbb, legolvasottabb thrillereket, heroikus történeteket és más olyan könyveket szerepeltetnek, melyek érdekességük, szellemességük révén kedvet csinálnak az olvasáshoz. Az oldal hat szerző műveit tartalmazza, és tantervi, óratervi javaslatokat, valamint a művel kapcsolatos kvízeket, tesztek, játékokat is kínál tanárok számára az órai munka kidolgozásához, a tanulók tudásának teszteléséhez. Az olvasás és a tanulás folyamán a weblap segítségével közvetlen kapcsolatba lehet lépni az egyes művek szerzőivel, osztálytermi telefonhívással, e-mailen, vagy interaktív weblapon keresztül, de akár személyes megjelenésével is.

További érdekességek a cikkben olvashatók.

Reading & Literacy Tools=T H E Journal, Aug. 2005, Vol. 33, Issue 1, p 42–44.)

A fiúk is emberek: a fiúk és az olvasás, igazság és tévkoncepciók

Több, az ausztráliai fiúk olvasmányérdeklődését vizsgáló kutatás eredményeit elemezve a szerző arra a következtésre jutott, hogy azokat a fiatal fiúkat, akik mindennap olvasnak, rendszerint a családjuk és barátaik befolyásolják. Számos olyan típusú könyv van (pl. akár képregények is), amelyeket a könyvtárostanárok is használhatnak, ha olvasásra szeretnék készíteni a fiúkat. A fiúk olvasástudása nagy mértékben befolyásolja olvasási kedvüket is.

Horton, Rosemary : Boys are people too: boys and reading, truth and misconceptions. = Teacher Librarian, Feb 2006, Vol. 33 Issue 3

Web sites: Teacher Librarian, Feb 2006, Vol. 33 Issue 3, p 65–65, 2/3p

A cikk számos, a könyvtárostanároknak hasznos weblap címét sorolja fel. Tartalmazza az Amerikai Iskolakönyvtárosok Szövetségének nemzeti konferencia blogját is. The article presents a list of recommended Web sites ideal for *teacher-librarians*. (American Association of School Librarians National Conference Blog www.noodletools.com, és www.canadacouncil.ca.)

Pallos Zsuzsanna

Könyvtár és iskola

Április elején tartotta alakuló ülését a Német Könyvtárszövetség „Könyvtár és iskola” szakértői csoportja. A tagok különféle nagy könyvtárak munkatársai, illetve iskola- és képzéskutatási szakemberek.

Az elvégzendő feladatok jegyzékén szerepel többek között a weboldal – www.schulmediothek.de (kb. iskolai média könyvtár) – aktualizálása és optimalizálása, a szövetségi állam területén folyó iskola könyvtárosi képzés és továbbképzés intézményesítése, továbbá didaktikailag megalapozott olvasást elősegítő tantervek kidolgozása az elemitől a gimnáziumig.

Márciusban került sor a 95. Német Könyvtáros Nap megrendezésére Drezdában, amelyen különös súllyal szerepelt az iskola és a könyvtár együttműködése.

A drezdai Könyvtáros Napra rekordszámú résztvevő (3 266) jelentkezett. Majd kétszáz előadás hangzott el, nem beszélve a több mint 60 munkabizottsági ülésről, a szakkollégiumokról.

A résztvevők kicserélték tapasztalataikat, tanultak egymástól, beszélgettek a könyvtárosi életben jelentkező irányzatokról. 15 országból voltak vendégek jelen. Mintegy 100 cég mutatta be termékeit: szoftvereket és könyvtári berendezéseket. A vendéglátó – az idén alapításának 450. évfordulóját ünneplő – Szász Tartományi Könyvtár volt. A németországi könyvtárak körülbelül 30 000 embert foglalkoztatnak.

Továbbra is a könyvtáraknak a feladata, hogy a tudomány és a kutatás, a kultúra és a képzés hálózatában a minőséget biztosító összegzőként működjenek.

Mutassák fel szakértelmüket a túláradó bőségű információk rendszerezésében és mutatkozzanak be úgy, mint hatékony oktatóhelyek.

A megtárgyalásra került témák:

- Reformok – a német könyvtárak életében is
- Könyvtárak, archívumok, múzeumok
- A kulturális örökség megőrzése és bemutatása
- Könyvtárak – az ismeret háló részei
- Olvasás- és média illetékesség
- Könyvtárak és könyvtárosok Európában
- Könyvtárrendszerek
- Kiadók, keresőrendszerek és könyvtárak
- Menedzsment és gazdasági irányítás
- Korlátlan hozzáférés az ismeretekhez
- Könyvtár és ideológia
- Erős még a könyvtár-háló?

A megrendezett szakszemináriumok témái:

- A médiák könyvtári jelenlétének alternatívái
- A digitális ismeret archívumának kooperatív felépítése (KOPAL program)
- Digitális erőforrások hosszú távú archiválásának és rendelkezésre bocsátásának kompetencia hálózata Németországban (nestor project)
- Ajánlások a papír elhasználódásától fenyegetett könyvtári állományok megőrzésére és azok gyakorlati megvalósítása Baden-Württembergben, Bajorországban és Szászországban
- Letöltés és utána? – A különböző adatbázisok gyakorlati használata

A DPA német hírügynökség jelentése szerint: a németországi iskolák – nemzetközi összehasonlításban – nemigen támaszkodnak a könyvtárakra. A 95. Német Könyvtáros Nap megnyitóján a szakemberek riadót fújtak.

Egyes országokban (mint pl. Finnország) minden iskolának van könyvtára, vagy közvetlen kapcsolata van a helyi kölcsonzóval. Ez Németországban csak minden tizedik iskolára igaz. Ha figyelembe vesszük, hogy közel 12 000 könyvtár található az országban, ez „megengedhetetlen fényűzés”.

„Németországban a könyvtáraknak szemmel láthatóan csekély jelentőséget tulajdonítanak” – jelentette ki Susanne Riedel, az Információ-könyvtár Szövetség elnök asszonya. A hiányzó megbecsülés nemcsak a finanszírozás terén érzékelhető. Új intézmény alapítására szinte nem is kerül sor. „Állománygondozás és állománycsökkentés” – jellemzi Riedel asszony a legtöbb fenntartó eljárását. Ha nem lennének csábító ajánlataink, a látogatók érdeklődése elhalna.

A könyvtárosok úgy tartják, hogy intézményeik „a képzésre éhezők és a tudást szomjazók táplálékláncának” részei. Elkísérik az embert az óvodától az öregkorig. „A könyvtárak ma már többet nyújtanak, mint pusztán könyvek kölcsönzése.” Ezt bizonyítja a médiák sokfélesége, a számítógép használat helyben és a médiaismeret közvetítése – mondja Riedel asszony.

A közel 9 000 könyvtár kihasználtsága 2005-ben emelkedett. Összességében 110 millió „látogatást” (2004-ben 102 millió) regisztráltak – helyben és „virtuálisan”.

Hrabovszki János